

Dopadová štúdia mikropôžičkového programu SBA pre znevýhodnené skupiny žien, mladých a seniorov

Názov iniciatívy: Mikropôžičkový program Slovak Business Agency

Cieľ iniciatívy:

Cieľom iniciatívy je poskytnúť mikro a malým podnikom, ako aj samostatne zárobkovo činným osobám z radov žien, mladých ľudí (18 - 30) a seniorov (55+), prístup k financiam určeným na podporu ich konkrétného podnikateľského plánu za podmienok výhodnejších ako je tomu u komerčných bánk, resp. iných finančných inštitúcií.

Charakteristika iniciatívy:

- Problém na ktorý sa iniciatíva zameriava

Problémom, ktorý iniciatíva adresuje je, že začínajúci alebo malí a strední podnikatelia majú často problém s financovaním ich podnikateľského zámeru, resp. samotného podnikania. Dôvodom je, že klasické zdroje financovania, napr. v komerčných bankách, sú pre nich ťažko dostupné. Môže ísť o zložitý a zdĺhavý proces schvaľovania úveru, nemožnosti ručiť majetkom, nakoľko začínajúce podniky, resp. malé a stredné podniky nemusia mať dostatočné aktíva, priveľké úroky po zohľadnení rizika atď. Dostupnosť možností financovania je ešte nižšia pri zohľadnení, že ide o mladých podnikateľov, seniorov a ženy.

- Ako daná iniciatíva benefituje svoj cieľový segment (ženy, mladí, seniori)?

Nedostatočný prístup k financiam predstavuje jednu z hlavných bariér, s ktorou sa ženy, mladí ľudia a seniori, ktorí začínajú podnikat' musia vysporiadať, čo má neblahý vplyv na inkluzivitu ich podnikania v porovnaní s majoritnou populáciou. Mikropôžičkový program SBA ponúka relatívne ľahko dostupné finančné prostriedky (od 2 500 EUR do 50 000 EUR) poskytované za výhodných podmienok (úroková sadzba je od 0,61% do 9,67%), ktoré im umožňujú túto prekážku preklenúť a tým prispieva k zvýšeniu ich podnikateľskej aktivity. Lehota splatnosti úveru je do 4 rokov, pričom začínajúci podnikatelia môžu využiť aj benefit odkladu splátky istiny do 6 mesiacov od čerpania úveru. Všetky splátky úveru sú realizované vo výške a v termínoch podľa splátkového kalendára. Účel použitia úveru je špecifikovaný pri podávaní projektu a je určený na investičné projekty a na projekty zamerané na nákup zásob obchodného charakteru v špecifikovanom rozsahu. Do tohto rozsahu patrí nákup hmotného a nehmotného investičného majetku súvisiaceho s podnikaním, úprava a oprava (rekonštrukciu) prevádzkových priestorov a technológií, ale aj nákup potrebných zásob (materiálu, surovín, tovaru) a úhrada nákladov na nákup vstupov nevyhnutných na zabezpečenie technologických procesov vo výrobe alebo v službách, ktoré poskytuje. Špeciálnou kategóriu sú iné investičné projekty schválené vykonávateľom.

Informácie o možnostiach a podmienkach poskytnutia úveru sa môžu žiadatelia dozvedieť od Regionálnych poradenských a informačných centier (RPIC), ktoré sú aktuálne v mestách Poprad, Prešov, Komárno. Takisto aj v pobočke BIC Prievidza, prostredníctvom Národného holdingového fondu a samozrejme aj na príslušnom oddelení v SBA v Bratislave.

Žiadosť o úver môže podať podnikateľ, ktorý je registrovaný a sídliaci na území Slovenskej republiky. Úver nemôže byť poskytnutý ak je podnikateľ v konkurze alebo likvidácii, je trestne stíhaný, bol právoplatne odsúdený za majetkovú trestnú činnosť a pod.

- Spôsob výberu účastníkov

Účastníci, ktorí sa do programu hlásia na základe vlastného uváženia následne prechádzajú výberovým procesom zo strany zamestnancov Slovak Business Agency. Títo overujú či je žiadateľ registrovaný v obchodnom registri, živnostenskom registri, alebo inej relevantnej evidencii podnikateľov, resp. je držiteľom živnostenského oprávnenia, koncesie alebo iného relevantného oprávnenia na vykonávanie podnikateľskej činnosti. Taktiež overujú či žiadateľ o mikropôžičku spĺňa definíciu mikro-podniku, t.j. zamestnáva menej ako 10 osôb s ročným obrátom a/alebo celkovou ročnou súvahou nepresahujúcou 2 000 000 EUR, alebo definíciu malého podniku, t.j. zamestnáva menej ako 50 osôb s ročným obrátom a/alebo celkovou ročnou súvahou nepresahujúcou 10 000 000 EUR. Žiadateľ predkladá aj podnikateľský plán využitia finančných prostriedkov, ktorý je podrobený analýze.

V prípade, že žiadateľ spĺňa všetky uvedené podmienky je následne jeho žiadosť schvaľovaná zo strany Úverového výboru Slovak Business Agency.

- Na ktoré bariéry v podnikaní reaguje?

Iniciatíva reaguje na bariéru charakterizovanú sťaženým prístupom k financiám potrebným na rozbeh podnikania alebo jeho expandovanie.

- Časový rámec iniciatívy.

Sledovaným obdobím pre účel hodnotenia tohto pilotného projektu predstavuje kalendárny rok 2015.

Logický model iniciatívy:

Tabuľka 1: Logický model mikropôžičkového programu

Zdroje	Činnosti	Výstupy	Výsledky	Dopad
- zamestnanci - priestory - objem poskytnutých prostriedkov	- poskytovanie mikropôžičiek malým a stredným podnikateľom hlavne zo znevýhodnených	- Celkový počet poskytnutých úverov - Celkový objem poskytnutých úverov	- Vytvorené pracovné miesta - Zvýšenie inovatívnosti - Zvýšenie konkurencieschopnosti - Zvýšenie internacionalizácie - Zvýšenie príjmu	- Dopady na podporené subjekty - Dopady na zamestnancov - Dopady pre štát

Zdroje	Činnosti	Výstupy	Výsledky	Dopad
	skupín populácie (mladí, ženy, seniori)	- Počet a objem úverov v jednotlivých regiónoch - Priemerný poskytnutý úrok - % štandardných úverov (úroky a istina splácané bez omeškania)	- Zvýšenie spokojnosti so životom - Zvýšenie podnikateľského sebavedomia - Zvýšenie osobnej a podnikateľskej samostatnosti - Zvýšenie spokojnosti s prácou - Zvýšený dôraz na ochranu životného prostredia - Zvýšenie spokojnosti zamestnancov - Poskytnutie podpory podnikom, ktoré boli odmietnuté v iných finančných inštitúciách - Počet podnikov, ktoré by nevyhľadali dodatočné financovanie, keby neboli úspešné	

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

Vstupy: zdroje, finančné aj nefinančné (peniaze, čas zamestnancov, kapitálové aktíva, atď.), ktoré sú potrebné na realizáciu aktivít iniciatív.

Finančné zdroje:

- Program funguje na revolvingovom princípe. Na začiatku bol do programu vložený balík financií vo výške 10 000 000,- EUR z ktorého sú mikropôžičky poskytované, pričom splatené prostriedky sa vracajú naspäť do kolobehu a slúžia na poskytovanie nových mikropôžičiek.
- Uhradené úroky klientmi: tieto sa využívajú na financovanie fungovania programu (mzdy, odvody) a krytie vzniknutých strát.
- Poplatky od klientov: žiadateľ je tiež povinný zaplatiť poplatok vo výške 70,00 EUR + 1% zo žiadanej sumy mikropôžičky.

Nefinančné zdroje:

- Personálne zabezpečenie programu: Realizáciu iniciatívy zabezpečujú traja zamestnanci SBA pracujúci na plný úväzok, t.j. 160 hodín mesačne. Celkové náklady v super hrubej mzde (celková cena práce) sú priemerne vo výške 5 692,14 EUR mesačne, t.j. v priemernej výške 68 305,68 EUR ročne.
- Náklady na pracovné priestory, konkrétne dve kancelárie vo výmere 25m² sú vo výške 1 510,00 EUR mesačne, t.j. 18 120,00 EUR ročne.

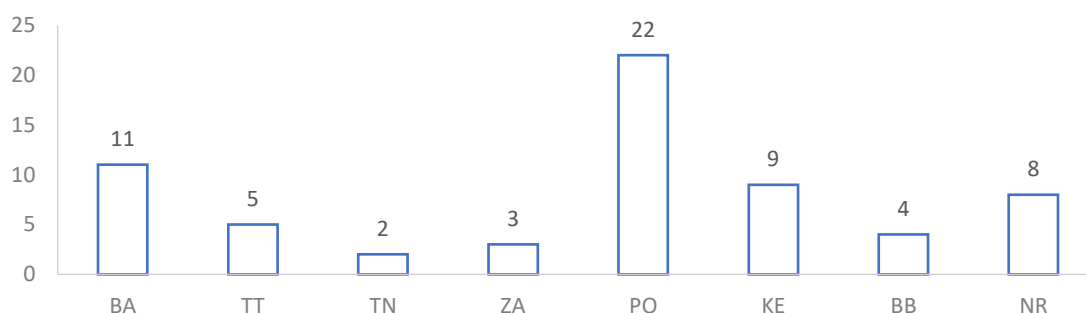
Aktivity: popis činností, ktoré majú vyústiť do naplnenia cieľov danej iniciatívy.

Sprístupnenie financovania začínajúcim alebo malým a stredným podnikateľom z radov mladých. Celkovo bolo poskytnutých 64 mikropôžičiek.

Výstupy: *merateľné ukazovatele vytvorené aktivitami iniciatívy, ktoré je možné priamo merať.*

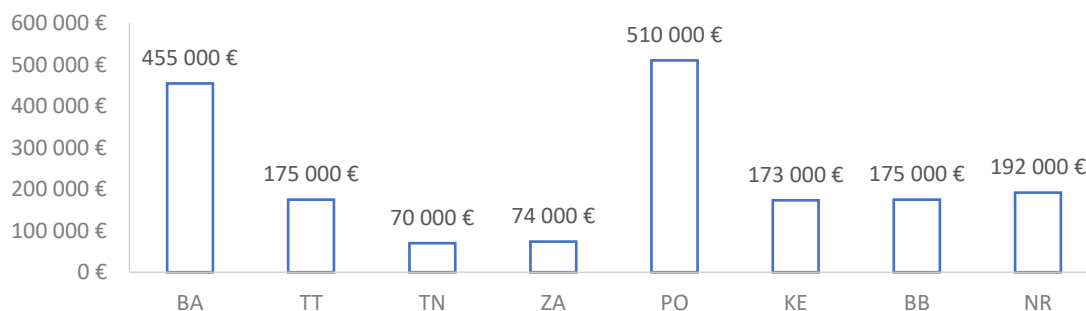
- Celkový počet poskytnutých úverov (ženy, mladí, seniori).
 - Celkový počet poskytnutých úverov = 64, 15 podporených subjektov bolo vlastnených alebo riadených prevažne ženami, 8 mladými ľuďmi do 30 rokov a 11 seniormi (55+ rokov).
- Celkový objem poskytnutých úverov (ženy, mladí, seniori).
 - Celkový objem poskytnutých úverov = 1 824 000 €, podporené subjekty žien – 425 000 €, podporené subjekty mladých – 251 000 €, podporené subjekty seniorov – 372 000 €.
- Počet a objem úverov v jednotlivých regiónoch.

Graf 1: Počet úverov v regiónoch

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

Graf 2: Objem úverov v regiónoch

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Priemerný poskytnutý úrok (ženy, mladí, seniori)
 - Priemerný úrok 4,67 %; priemerný úrok žien 4,77 %; priemerný úrok mladých 4,19 %; priemerný úrok seniorov 4,55%.
- % štandardných úverov (úroky a istina splácané bez omeškania)
 - Miera štandardných úverov = 87,5 %, miera štandardných úverov žien 86,67 %; miera štandardných úverov mladých 87,5 %; miera štandardných úverov seniorov 72,73 %.
- 4-ročná miera prežitia

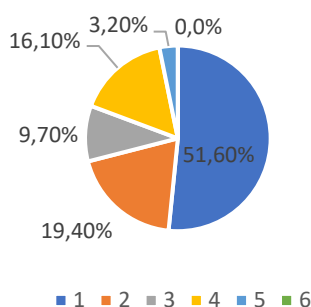
- Miera prežitia podporených subjektov je 100%, teda žiadny podporený subjekt nezanikol ani 4 roky po intervencii.

Výsledky: špecifické zmeny postojov, správania, vedomostí, zručností, postavenia alebo úrovne fungovania, ktoré vyplývajú z vyvinutých aktivít v rámci iniciatívy na jej príjemcov.

Výsledky sú spracované na základe dotazníkového prieskumu, pričom odpovedalo 31 respondentov zo 64 podporených subjektov.

- Reakcia na iniciatívu
 - Celková spokojnosť s procesom získania mikropôžičky (1 znamená najvyššia spokojnosť, 6 najnižšia) – priemerné hodnotenie je 2.

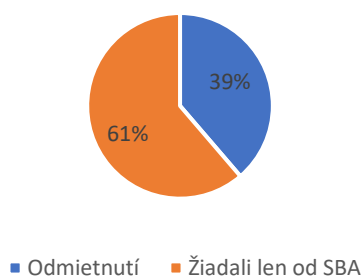
Graf 3: Celková spokojnosť s procesom získania mikropôžičky

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Celkové výsledky
 - Poskytnutie podpory podnikom, ktoré boli odmietnuté v iných finančných inštitúciách – 39 % respondentov bolo odmietnutých v iných finančných inštitúciách.

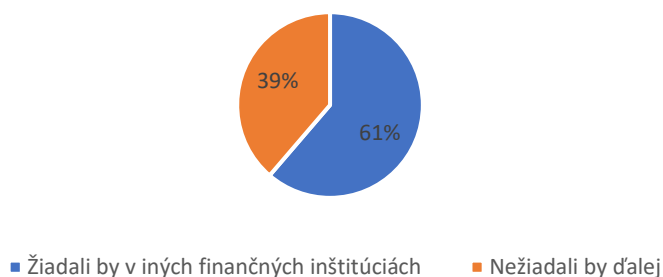
Graf 4: Odmietnutí respondenti v iných finančných inštitúciách

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Počet podnikov, ktoré by nevyhľadali dodatočné financovanie, keby neboli úspešné v mikropôžičkovom programe – 39 % respondentov by nevyhľadalo inú finančnú podporu.

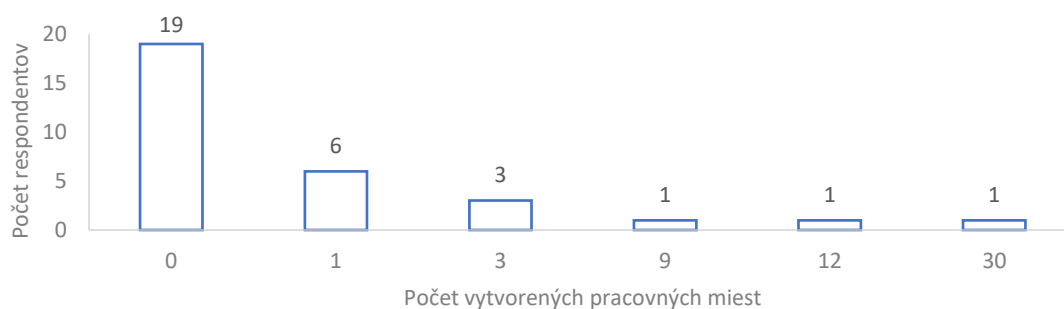
Graf 5: Dodatočné financovanie

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Vytvorené pracovné miesta – z 31 respondentov 12 uviedlo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na vytvorenie nových pracovných miest. Celkový uvedený počet vytvorených pracovných miest bol 66, čo je v priemere 2,1 vytvoreného pracovného miesta na respondenta. Avšak až 61 % respondentov nevytvorilo žiadne pracovné miesta.

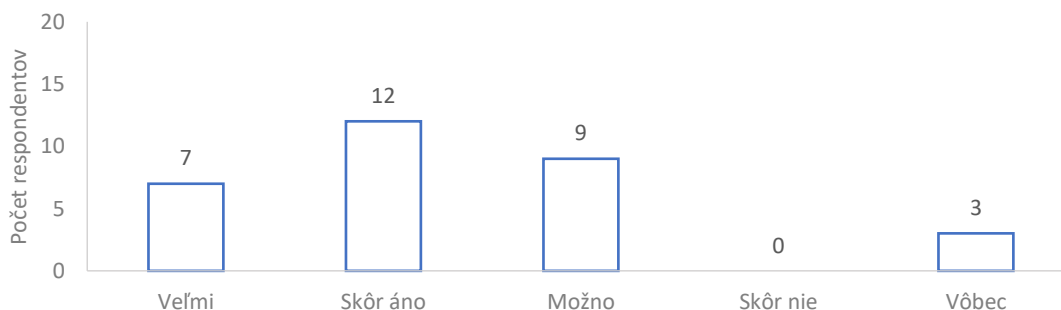
Graf 6: Vytvorené pracovné miesta

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie príjmu – 61 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie ich príjmu z podnikania.

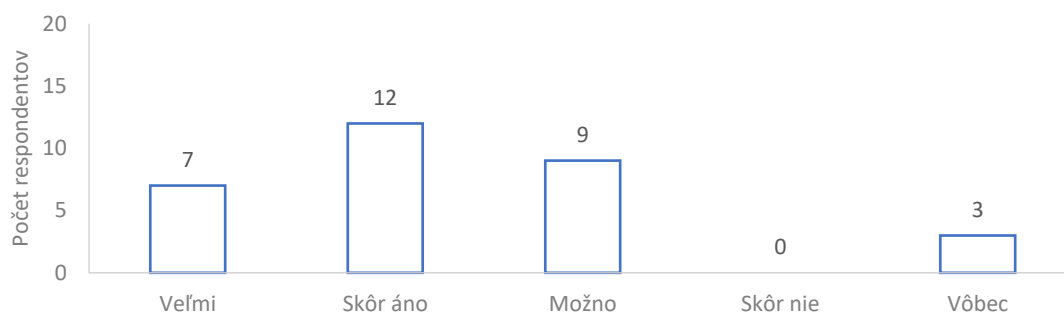
Graf 7: Zvýšenie príjmu z podnikania

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie inovatívnosti – 61 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie inovatívnosti ich produktov alebo služieb.

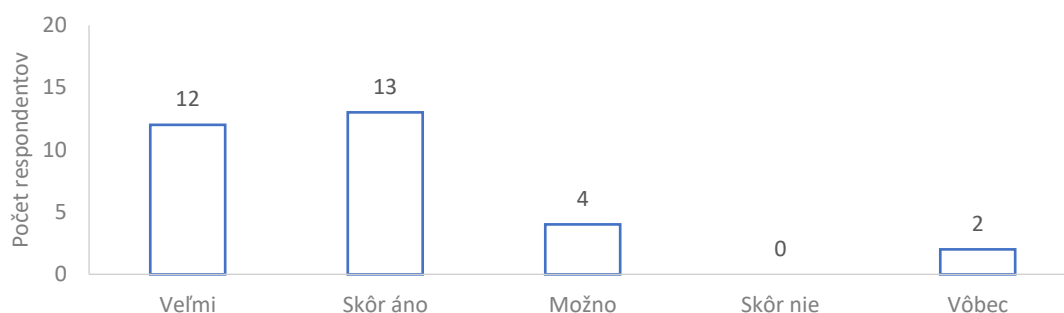
Graf 8: Zvýšenie inovatívnosti

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie konkurencieschopnosti – 81 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie konkurencieschopnosti ich podnikania.

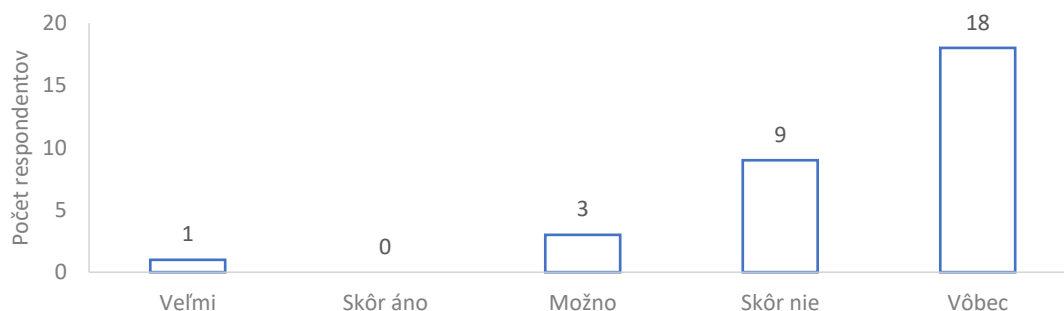
Graf 9: Zvýšenie konkurencieschopnosti

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie internacionalizácie – iba 3 % respondentov uviedli, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie predaja ich služieb alebo produktov na zahraničných trhoch.

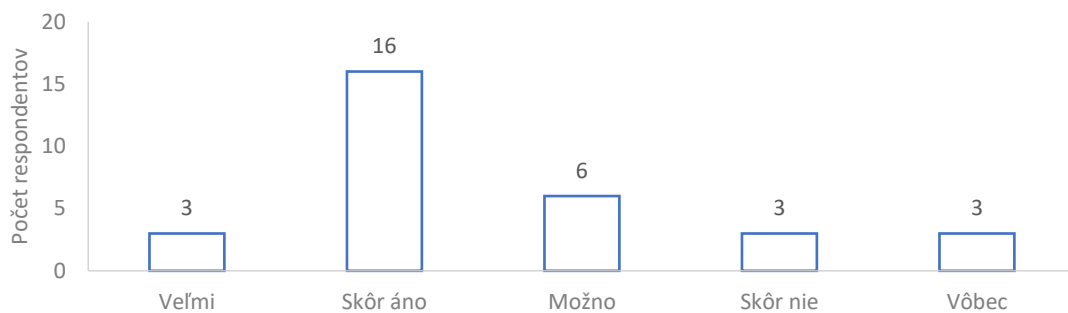
Graf 10: Zvýšenie internacionalizácie

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie spokojnosti so životom – 61 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie ich celkovej spokojnosti so životom.

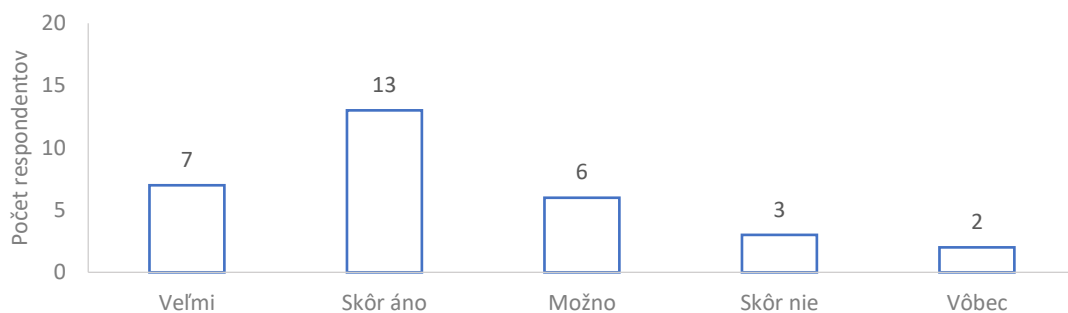
Graf 11: Zvýšenie spokojnosti so životom

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie podnikateľského sebavedomia – 65 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie ich podnikateľského sebavedomia.

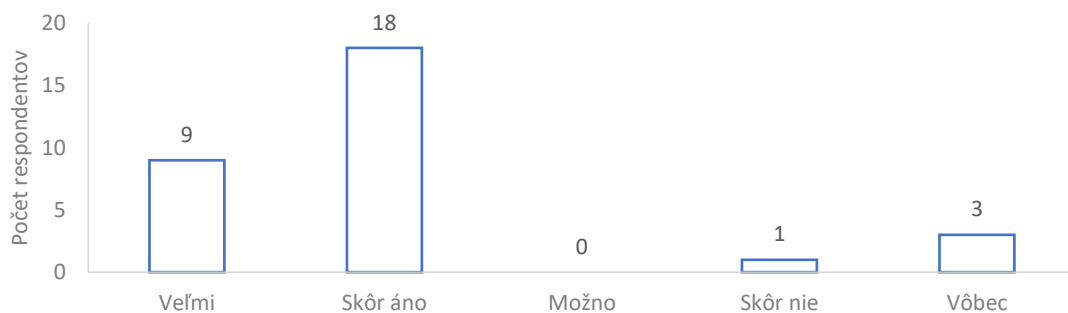
Graf 12: Zvýšenie podnikateľského sebavedomia

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie osobnej a podnikateľskej samostatnosti – až 87 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie ich osobnej a podnikateľskej samostatnosti.

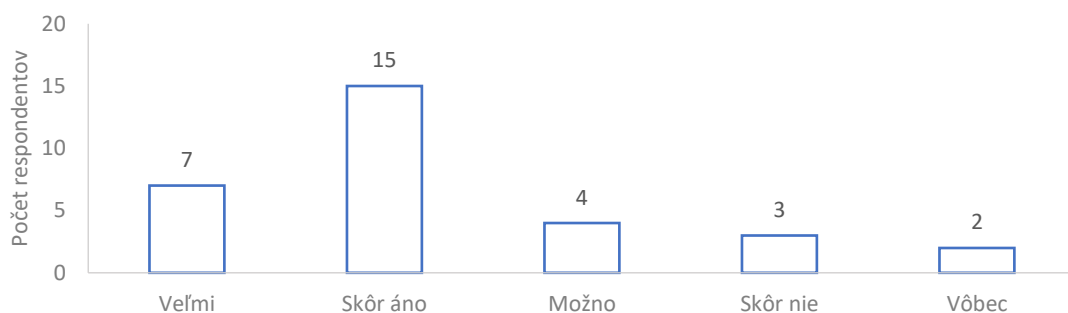
Graf 13: Zvýšenie osobnej a podnikateľskej samostatnosti

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie spokojnosti s prácou – 71 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie ich osobnej a podnikateľskej samostatnosti.

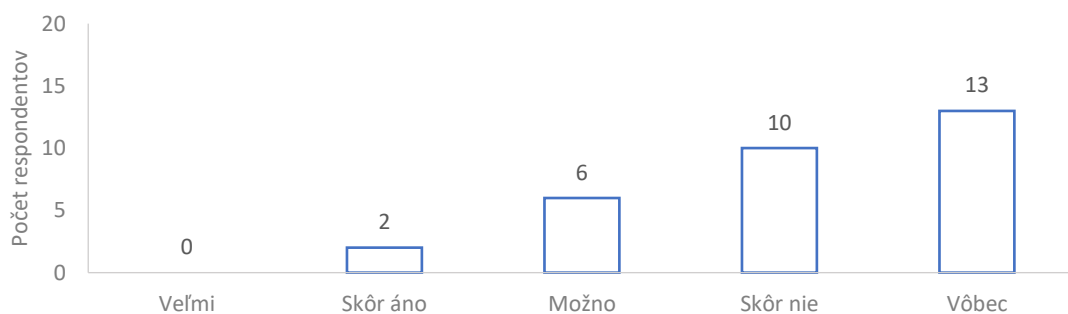
Graf 14: Zvýšenie spokojnosti s prácou

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšený dôraz na ochranu životného prostredia – len 6 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie vplyvu na ochranu životného prostredia.

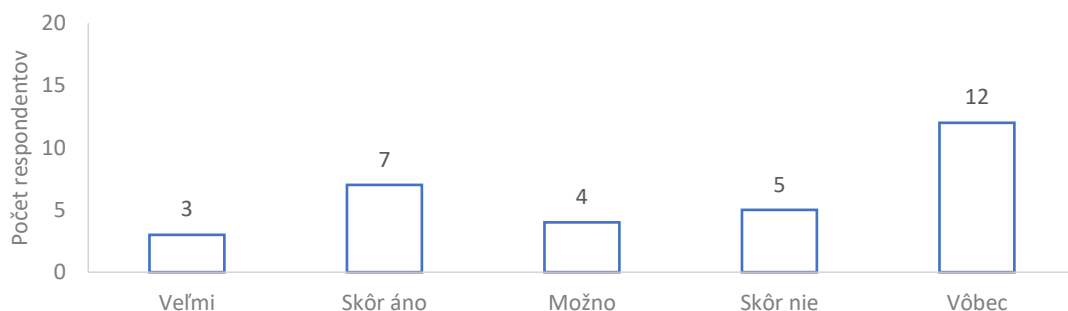
Graf 15: Zvýšený dôraz na ochranu životného prostredia

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Zvýšenie spokojnosti zamestnancov – len 32 % respondentov sa vyjadrilo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie spokojnosti zamestnancov.

Graf 16: Zvýšenie spokojnosti zamestnancov

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

Z analýzy výstupov a výsledkov mikropôžičkového programu možno konštatovať nasledovné:

- Z celkového počtu poskytnutých 64 úverov bolo viac ako polovica (34) úverov poskytnutých jednotlivým znevýhodneným skupinám. Z celkového objemu

poskytnutých úverov (1 824 00 EUR) až 1 048 000 EUR bolo smerovaných na podporu inkluzivity podnikania jednotlivých znevýhodnených skupín.

- Finančná podpora najčastejšie smerovala na východ Slovenska do Prešovského a Košického kraja (až 31 úverov v celkovom objeme 683 000 EUR).
- Výsledky iniciatívy poukazujú na to, že účastníci iniciatívy, teda podporené subjekty boli s procesom získania mikropôžičky spokojní (priemerné hodnotenia 2 na škále do 6), pričom až 51,6 % uviedlo, že boli najviac spokojní, 19,4 % respondentov uviedlo, že boli spokojní (na škále hodnotili 2) a dokopy 29 % respondentov bolo spokojných 3 a horšie.
- Zaujímavým zistením bolo, že 39 % respondentov žiadalo o finančnú podporu v iných finančných inštitúciách, ale boli odmietnutí. Tiež 39 % respondentov uviedlo, že by nevyhľadali dodatočné financovanie, ak by neboli podporení v rámci mikropôžičkového programu. Dá sa preto predpokladať, že tí istí respondenti, ktorí boli pred poskytnutím mikropôžičky odmietnutí v inej finančnej inštitúcii, by sa o financovanie ďalej neuchádzali, keby neboli podporení v mikropôžičkovom programe a teda, že mikropôžičkový program skutočne pomáha subjektom, ktoré majú dobrý podnikateľský plán, avšak ich riziko je vyššie, ako môžu bankové finančné inštitúcie akceptovať.
- Väčšina respondentov (19) nevytvorila vplyvom mikropôžičky žiadne pracovné miesta, pričom investovali získané finančné prostriedky hlavne do nákupu potrebných zásob materiálu, surovín a tovaru alebo do nákupu hnuťelného a nehnuteľného investičného majetku.
- 61 % respondentov uviedlo, že získanie mikropôžičky malo vplyv na zvýšenie ich príjmu z podnikania, zvýšenie inovácií a zvýšenie spokojnosti so životom. Až 81 % respondentov uviedlo, že získanie mikropôžičky zvýšilo mieru ich konkurencieschopnosti, 87 % zvýšenie ich osobnej a podnikateľskej samostatnosti a 71 % zvýšenie spokojnosti s prácou.
- Na druhej strane len 32 % respondentov uviedlo, že mikropôžička mala vplyv na zvýšenie spokojnosti zamestnancov, 6 % (2 respondenti) uviedlo, že mikropôžička mala vplyv na zvýšenie vplyvu na ochranu životného prostredia, a 3 % (1 respondent) uviedli, že mala vplyv na zvýšenie internacionalizácie jeho podnikania.
- Na základe uvedeného môžeme konštatovať, že mikropôžičkový program skutočne vytvára pozitívne dopady hlavne na samotných podnikateľov, ktorí pociťujú benefity vo forme zvýšeného príjmu, inovatívnosti, spokojnosti so životom, podnikateľského sebavedomia, ale hlavne zvýšenie konkurencieschopnosti, osobnej a podnikateľskej samostatnosti a spokojnosti s prácou. Na druhej strane mikropôžičkový program má diskutabilné dopady na tvorbu nových pracovných miest, spokojnosti zamestnancov, internacionalizáciu a ochranu životného prostredia.

Dopady mikropôžičkového programu:

Na vyčíslenie dopadov sme využili kontrafaktuálnu analýzu. Tá je založená na využívaní kváziexperimentálnych prístupov k hodnoteniu. Jej cieľom je vyčíslenie dopadov iniciatívy na základe porovnania situácie podporených subjektov a kontrafaktuálnej skupiny. Tá bola vytvorená nasledovne:

1. Získanie zoznamu podporených podnikateľských subjektov od SBA, ktorý zahŕňal identifikačné číslo organizácie, názov subjektu, kraj pôsobenia a rodová alebo veková kategória (či podporený subjekt spadá do skupiny žien, mladých alebo seniorov). Konkrétne, išlo o 64 podnikateľských subjektov.
2. Doplnenie zoznamu o konkrétne údaje z Registra účtovných závierok vrátane kódu SK NACE, kategórie počtu zamestnancov, dátumu vzniku a zániku firmy, výšky obratu (súčet tržieb z predaja vlastných výrobkov, tovarov a služieb) a právnej formy.
3. Očistenie súboru podporených subjektov o živnostníkov. Z celkového počtu 64 podporených subjektov sme museli vylúčiť 13 fyzických osôb – podnikateľov, ktorí nemajú povinnosť zverejňovať svoje účtovné výkazy vo verejnej časti Registra účtovných závierok.
4. Vytvorenie kontrolnej skupiny. Pre 51 zostávajúcich podporených subjektov sme vytvorili kontrolnú skupinu, ktorá pozostávala z maximálne 5 nepodporených subjektov na každý podporený v rámci mikropôžičkového programu. Kontrolná skupina bola zostavená na základe nasledovných kritérií:
 - SK NACE – 2 miesta
 - Kraj pôsobenia
 - Kategória počtu zamestnancov
 - Veková kategória podniku
 - Kategória výšky obratu v roku 2015

V prípade 3 podporených subjektov neexistovali podobné nepodporené subjekty. Ďalších 8 podporených subjektov bolo vylúčených pretože nemali dostupné účtovné výkazy v hraničných obdobiach 2014 alebo 2017. Konečná vzorka podporených subjektov bola 40.

5. Kontrola dostupnosti účtovných výkazov pre vybrané subjekty. Následne bolo potrebné skontrolovať, či všetky vybrané subjekty boli dostupné vo verejnej časti Registra účtovných závierok, ak nie boli nahradené. Nepodporené subjekty, ktoré nemali dostupné účtovné výkazy za hraničné obdobia 2014 alebo 2017 boli zo vzorky vylúčené.

Na základe horeuvedeného algoritmu boli v spolupráci s Datacentrom získané dostupné účtovné výkazy za 40 podporených subjektov v mikropôžičkovom programe SBA a 190 nepodporených subjektov, z ktorých 40 nemalo dostupné účtovné výkazy v hraničných obdobiach a 11, ktoré boli vylúčené vzhľadom na vylúčenie ich partnerov zo skupiny podporených subjektov. Konečný počet nepodporených subjektov v kontrolnej skupine bol 139.

Na základe výsledku testu normality podporených subjektov a kontrafaktuálnej skupiny, v ktorom sa ukázalo, že dataset nemá normálne rozdelenie, bol aplikovaný Wilcoxonov test. Výsledky Wilcoxonovho testu štatistickej významnosti výsledkov aplikovaného na podporené subjekty a kontrolnú skupinu za roky 2014 až 2017 sú uvedené v tabuľke 16.

Tabuľka 2: Výsledky Wilcoxonovho testu na sledované premenné

Premenná	W štatistika	P-hodnota
Wilcoxon rank sum test with continuity correction		
Data: podporené[, i] and kontrolná skupina[, i]		
Daňový príjem	W = 1620	p-value = 0.3612
Osobné náklady	W = 1917.5	p-value = 0.01004*
Dane a poplatky	W = 1685	p-value = 0.2027
Tržby	W = 1700	p-value = 0.1753
Pridaná hodnota	W = 1817	p-value = 0.04479*
Bežná likvidita	W = 1717	p-value = 0.1233
Celkový obrat aktív	W = 1566	p-value = 0.5422
Celková zadlženosť aktív	W = 2274	p-value = 5.352e-06*
Celková výnosovosť aktív	W = 1326	p-value = 0.471
Čistý prevádzkový zisk / tržby	W = 1462	p-value = 0.5994
Alternative hypothesis: true location shift is not equal to 0		

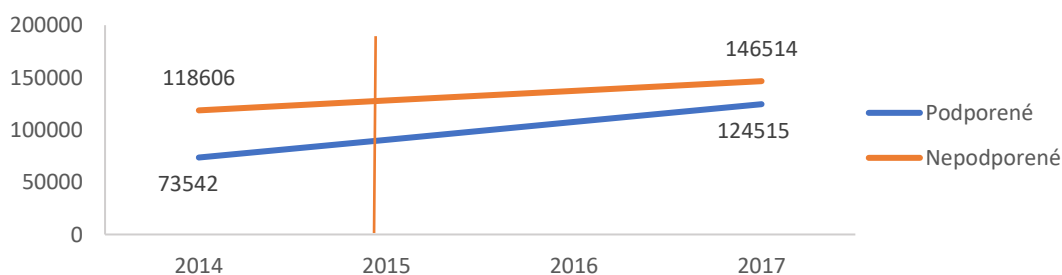
Štatistická významnosť: * p < 0,05.

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

Ako z analýzy vyplýva, štatisticky významný vplyv podpory z mikropôžičkového programu bol iba na osobné náklady, pridanú hodnotu a celkovú zadlženosť aktív podporených subjektov v porovnaní s nepodporenými subjektami. Môžeme konštatovať, že podporené firmy v porovnaní s ich nepodporenými partnermi zvýšili svoje osobné náklady a pridanú hodnotu, a znížili celkovú zadlženosť aktív (výsledok Wilcoxonovho testu). Výsledky analýzy rozdiel v rozdieloch sú uvedené v nasledujúcich grafoch.

- Dopady na podporené subjekty
 - Pridaná hodnota podporených podnikov rástla o 45,8 % rýchlejšie ako u nepodporených podnikov.

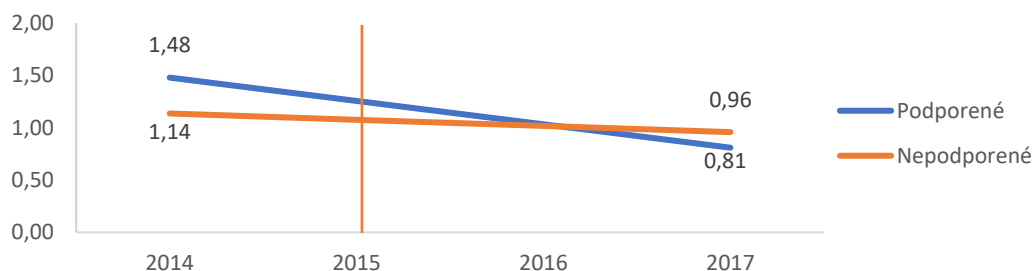
Graf 17: Pridaná hodnota

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Celková zadlženosť aktív podporených podnikov klesla o 0,49 viac ako u nepodporených podnikov, teda o 29,6 %.

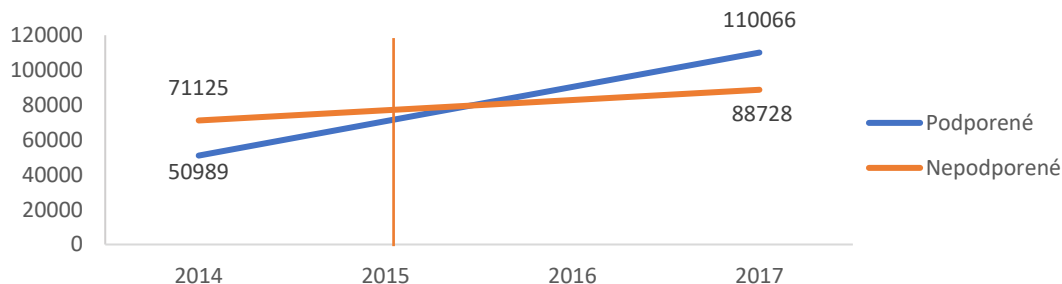
Graf 18: Celková zadlženosť aktív

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Dopady na zamestnancov
 - Osobné náklady podporených podnikov stúpili o 91 % viac ako u nepodporených podnikov.

Graf 19: Osobné náklady

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

Nevýznamné výsledky môžu naznačovať iba smer možného dopadu iniciatívy, ktoré sú uvedené v prílohe 5. Zo štatisticky nevýznamných výsledkov môžeme dedukovať, že podporené firmy sa v porovnaní s nepodporenými partnermi zlepšili v ukazovateľoch dane z príjmu, daní a poplatkov, tržieb a celkového obratu aktív. Nezlepšili však ukazovatele bežnej likvidity, celkovej výnosovosti aktív ani čistého prevádzkového zisk / tržby.

V rámci dopadovej štúdie mikropôžičkového programu bola vypracovaná analýza nákladovej efektivity.

Tabuľka 3: Analýza nákladovej efektívnosti dopadov mikropôžičkového programu

Rast ukazovateľa vplyvom iniciatívy na jeden podporený subjekt	Odhadované náklady na generovanie dodatočného eura daného ukazovateľa na jeden podporený subjekt
Pridaná hodnota	
23065	1,38
Osobné náklady	
41473	0,76
Pokles ukazovateľa vplyvom iniciatívy na jeden podporený subjekt	Odhadované náklady na zníženie ukazovateľa o 0,01 na jeden podporený subjekt
Celková zadlženosť aktív	
-0,49	648,28

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

Výsledky analýzy nákladovej efektívnosti sú nasledovné:

- Pridaná hodnota vzrástla vplyvom iniciatívy v priemere o 23 065 EUR na jeden podporený subjekt.
- Odhadované náklady na generovanie dodatočného eura pridanej hodnoty boli v priemere 1,38 EUR na jeden podporený subjekt.
- Osobné náklady stúpili vplyvom iniciatívy v priemere o 41 473 EUR na jeden podporený subjekt.
- Odhadované náklady na generovanie dodatočného eura osobných nákladov boli v priemere 0,76 EUR na jeden podporený subjekt.
- Celková zadlženosť klesla vplyvom iniciatívy v priemere o 0,49 na jeden podporený subjekt.
- Odhadované náklady na zníženie zadlženosti o 0,01 boli v priemere 648,28 EUR na jeden podporený subjekt.

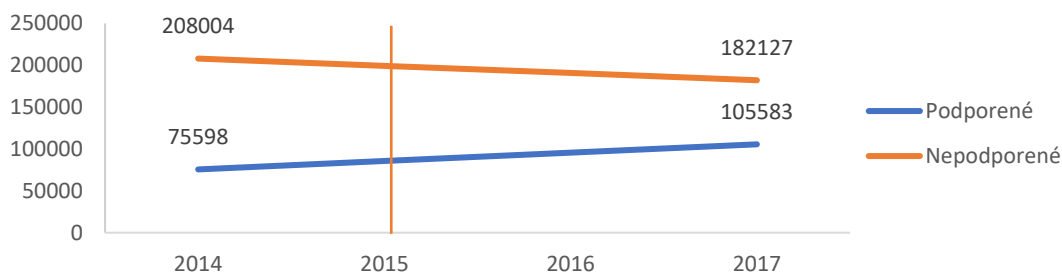
Dopady na jednotlivé znevýhodnené skupiny

Vzhľadom na to, že na základe kontrafaktuálnej analýzy len dopady na podporené subjekty a zamestnancov vyšli štatisticky významné, analyzujeme ich podľa jednotlivých znevýhodnených skupín.

Dopady na skupinu žien:

- Dopady na podporené subjekty
 - Pridaná hodnota podporených podnikov žien rástla o 51,2 % rýchlejšie ako u nepodporených podnikov.

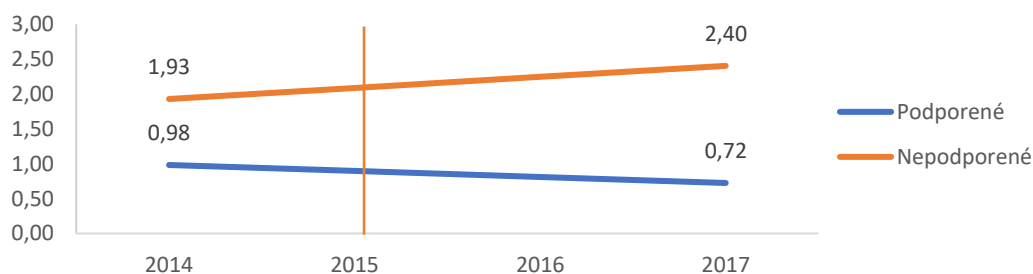
Graf 20: Ženy – pridaná hodnota

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Celková zadlženosť aktív podporených podnikov žien klesla o 0,73 viac ako u nepodporených podnikov, čo predstavuje rozdiel v rozdieloch 50,9 %.

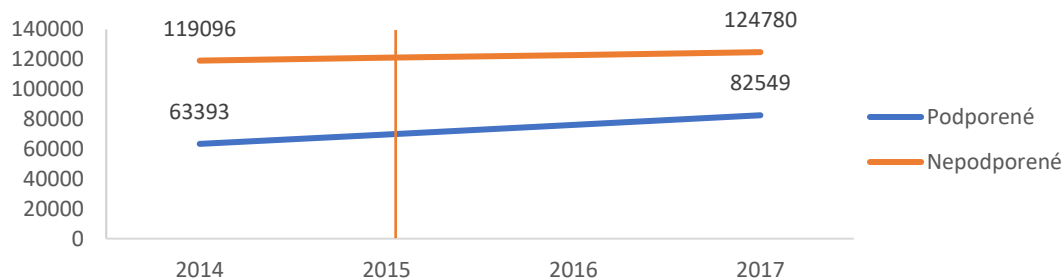
Graf 21: Ženy – celková zadlženosť aktív

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Dopady na zamestnancov
 - Dynamika rastu osobných nákladov u podporených podnikov, kde vlastníkom boli ženy, bola o 25,4 % vyššia ako u nepodporených podnikov.

Graf 22: Ženy – osobné náklady

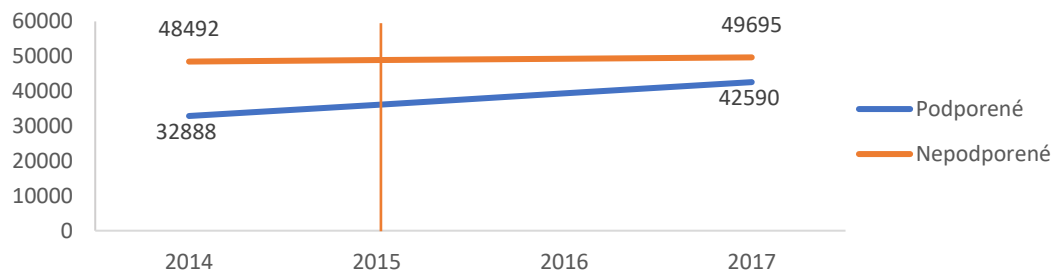

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

Dopady na skupinu mladých:

- Dopady na podporené subjekty
 - Pridaná hodnota podporených podnikov mladých rástla o 27,0 % rýchlejšie ako u nepodporených podnikov.

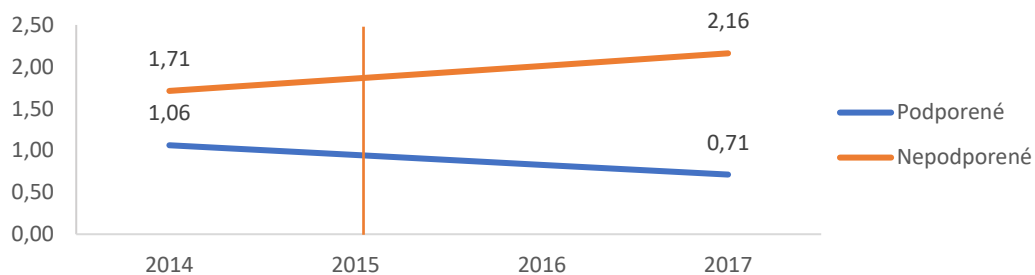
Graf 23: Mladí – pridaná hodnota

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Celková zadlženosť aktív podporených podnikov mladých klesla o 0,80 viacej ako u nepodporených podnikov, čo predstavuje rozdiel v rozdieloch 59,2 %.

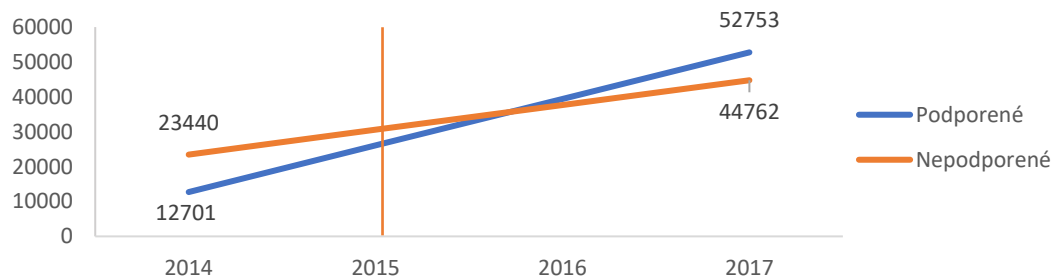
Graf 24: Mladí – celková zadlženosť aktív

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Dopady na zamestnancov
 - Osobné náklady – osobné náklady podporených subjektov rástli v skupine mladých o 224 % viac ako v skupine nepodporených subjektov.

Graf 25 Mladí – osobné náklady

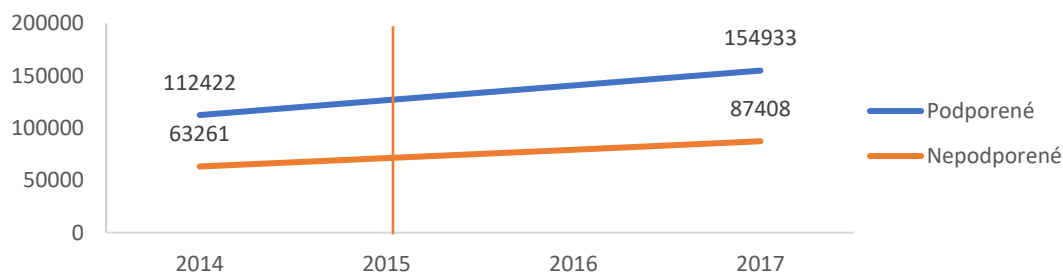

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

Dopady na skupinu seniorov:

- Dopady na podporené subjekty
 - Pridaná hodnota podporených podnikov seniorov rástla o 0,4 % pomalšie ako u nepodporených podnikov.

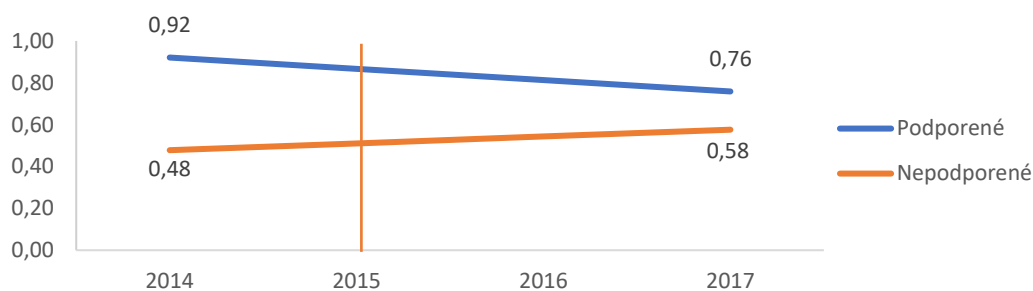
Graf 26: Seniori – pridaná hodnota

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Celková zadlženosť aktív podporených podnikov seniorov klesla o 0,26 viac ako u nepodporených podnikov, čo predstavuje rozdiel v rozdieloch 38,1 %.

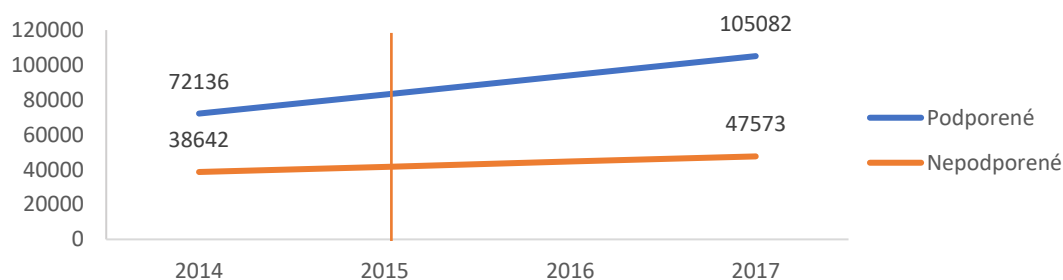
Graf 27: Seniori – celková zadlženosť aktív

Zdroj: vlastné spracovanie autorov

- Dopady na zamestnancov
 - Osobné náklady – v prípade podporených podnikov seniorov rástli o 22,6 % rýchlejšie v porovnaní s nepodporenými podnikmi.

Graf 28: Seniori – osobné náklady

Zdroj: vlastné spracovanie autorov